

Groruddalssatsingen har kostet 1,5 milliarder over ti år. Har det virket?

Ikke alt har vært like vellykket, viser evalueringen. Men politikerne er fornøyde og vil videreføre prosjektet.

Av Heidi Anne Johnsen, Aftenposten 10.05.2016

1,5 milliarder kroner er brukt siden 2006 for å løfte Groruddalen — området nord og øst i Oslo som havner nederst på så mange statistikker som berører levekår og økonomi.

Hva har kommet ut av disse kronene? Og har det vært verdt pengene? Det er temaet i en rapport fra Agenda Kaupang som blir presentert onsdag.

Dette er de viktigste funnene:

- Stedsidentitet og stolthet er blitt styrket i innsatsområdene, men det er ikke funnet systematiske endringer i innbyggerens vurdering av trivsel og tilknytning.
- Satsingen har lyktes med å utvikle et lokalt og inkluderende samarbeid mellom beboere, organisasjoner, borettslag, bydeler og andre offentlige institusjoner, spesielt i forbindelse med områdeløftet.
- Spørreundersøkelser viser at den fysiske opprustningen med parker, sammenhengende turveier og aktivitetsområder har vært svært vellykket.
- Satsingen har bidratt til at prosjekter er blitt prioritert i Groruddalen, som da Ruter doblet avgangsfrekvensen på Linje 2 og linje 5.
- Satsingen har utviklet nye måter å samarbeide på tvers av offentlige etater og instanser.
- Satsingen har i liten grad lykkes når det gjelder samarbeidet med lokalt næringsliv og sysselsetting.

Skal fortsette i ti nye år

Nylig ble det klart at Groruddalssatsingen (GDS) fortsetter frem til 2026.

Det blir ikke en ren videreføring av det som er gjort. For noe har fungert, andre ting har ikke gitt så gode resultater og effekter. Vi må ta med oss erfaringene fra første runde, sier Raymond Johansen (Ap), byrådslederen i Oslo.

Både Johansen, byråd for byutvikling Hanna E. Marcussen og kommunal— og moderniseringsminister Jan Tore Sanner (H) mener satsingen er verdt pengene. For mye er blitt bedre i løpet av disse årene.

- Nå har Groruddalen den laveste kriminaliteten i Oslo. Politiet og bydelene har jobbet med dette gjennom mange år, sier Johansen.

- Ellers har gratis kjernetid i barnehagen vist seg å være svært vellykket og er blitt innført i hele landet.

- Det er et eksempel på at det kommer både innovasjon og læring ut av et slikt stort prosjekt, sier Sanner. Han peker på at det har kommet mye ny kunnskap om hvilke virkemidler som fungerer og hvilke som ikke er så vellykket.

For dårlig på integrering

Marcussen trekker frem Bjerkedalen park. Lokale krefter bestemte hva som skulle komme i parken, og mange fikk være med på dette.

Dette bidrar til å utløse masse ekstra effekter og engasjement, sier Marcussen.

- Vi ser gjennom Groruddalssatsingen at utfordringene må løses nedenfra, av dem med lokale kunnskaper, mens sentrale myndigheter skal lage tydelige rammer og legge til rette. Det gir gode resultater, sier Sanner.

Han trekker frem Furuset bibliotek som et eksempel. Her kommer innvandrerkvinner sammen for å sy samtidig som de lærer norsk.

Det er et godt eksempel på læring i aktivitet. Det har jeg stor tro på, sier Sanner.

Men det står mange utfordringer i kø. Sanner hadde ønsket seg bedre resultater når det gjelder integrering.

Blant annet har GDS ikke kommet i mål når det gjelder å få med alle på frivillig arbeid i borettslag, idrett og nabolag.

- Å rekruttere til frivillig arbeid, å få med innvandrerforeldre på dugnader, er viktig, for det skaper prosesser. At vi lykkes med dette, er viktig både for hele byen og for hele landet, sier Sanner.

Klarte ikke å redusere trafikken

For ti år siden var det et viktig mål at veier skulle under lokk, og at Groruddalen skulle få renere luft og mindre trafikkbelastning.

I dag er det renere luft, men det er takket være nedgang i piggdekkbruken, ikke GDS. Hvorfor ble visjonen om å få trafikken redusert tatt ut av GDS?

- Dette var et alt for ambisiøst mål for GDS, sier Jan Tore Sanner.

- Vi så at dette ligger langt utenfor hva vi i har mulighet til å påvirke. Det vi derimot kommer til å jobbe for å få til, er å forsøke å få til et bedre samarbeid med næringslivet.

- Vi ønsker å trekke til oss næringsliv og arbeidsplasser. Det er ikke lenger unna Oslo sentrum enn Lysaker og andre områder som lykkes. Dessverre har Groruddalen i altfor stor grad fått næringsliv som stimulerer til bilbruk, med IKEA og andre møbelvarerhus, sier Raymond Johansen.

Bare et lite hjul

Johansen advarer mot å tro at Groruddalssatsingen kan løse for mye.

- 1,5 milliarder er mye penger, men for å sette det litt i perspektiv: Det er brukt 50 millioner kroner på områdeutvikling på Romsås gjennom GDS. I samme periode har borettslagene på Romsås pusset opp for 1 milliard kroner.

- Så Groruddalssatsingen må sees i sammenheng med alt det andre som gjøres i området. Den er et lite hjul som kan være med å gi retning for større kommunale og statlige tiltak, sier Johansen.